

УДК 334.724

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-100-6>

Юхновська Ю. О.

Волик Н. Г.

Риженко О. М.

Комунальний заклад вищої освіти

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуто актуальне питання управління фінансовими результатами в умовах ринкової економіки. У статті проаналізовано наукові праці українських та зарубіжних дослідників та фахівців щодо вивчення методів, прийомів аналізу фінансових результатів; визначено основні комплексні заходи щодо забезпечення, формування фінансових результатів організацій в Україні; проведено дослідження основних методів планування фінансових результатів. У статті зазначено, що вивчення динаміки фінансових результатів за складовими бухгалтерського обліку дозволить вирішити ряд задач: оцінити конкурентні позиції організації: зростання прибутку від продажів, що свідчить про підвищення конкурентоздатності організації та її продукції; оцінити стратегію управління активами організації: зниження прибутку від продажів при одночасному збільшенні операційних доходів може означати скорочення основного виду діяльності поряд зі збільшенням операцій, пов'язаних з передачею майна в оренду або продажів активів; дати оцінку «якості» господарсько-правової роботи в організації: наприклад, збільшення позаріалізованих доходів сигналізує про високу якість претензійної роботи або про стягнення дебіторської заборгованості, раніше визнаною безнадійною. Визначено, що узагальнююча оцінка діяльності організації дається на підставі таких фінансових показників, як прибуток – абсолютний показник та рентабельність – відносний показник. Визначено, що для оцінки ефективності використання організацією позикових коштів використовують поняття «ефект фінансового важеля». При залученні позикових коштів прибуток до оподаткування зменшується за рахунок включення відсотків за їх використання в склад розходів. Проаналізовано основні складові залежності, що відображають зростання рентабельності власного капіталу відбуваються за рахунок податкового коректора, диференціації фінансового важеля та фінансового важеля. Розглянуто підходи до формування, розподілу та аналізу таких показників, як прибуток та рентабельність, дозволяють управляти діяльністю організації з метою максимізації фінансових результатів. Досліджено концепцію прибутку, яка потребує трьох цілей: 1) обчислення податків; 2) захисту кредиторів; 3) вибору розумної інвестиційної політики. Визначено, що рентабельність власного капіталу можна підвищити, використовуючи позикові кошти та визначено фактори, які впливають на рентабельність власного капіталу.

Ключові слова: фінансові результати, підприємство, фінансовий важіль, управління активами, рентабельність, прибуток.

Постановка проблеми. Управління фінансовими результатами в умовах ринкової економіки займає головне місце у діловому житті господарюючих суб'єктів. Їх фінансовий стан характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування та доцільним розподілом та ефективним використанням цих ресурсів. Головною задачею управління фінансовими результатами є своєчасність виявлення та усунення недоліків у розвитку організації, надходження резервів для поліпшення фінансового стану організації та забезпечення фінансової стійкості її діяльності.

Ефективна діяльність підприємства, а також стабільні темпи їх роботи та конкурентоспроможність у сучасних економічних умовах у значному ступені якості управління фінансами, які включають в себе фінансове планування та прогнозування з такими обов'язковими елементами, як бюджетування та бізнес-планування, розробка інвестиційних проектів, організація управлінського обліку, регулярний комплексний фінансовий аналіз та на його основі рішення проблем платоспроможності і фінансової стійкості підприємства. Від правильної організації обліку, аналізу та управління фінансовими результатами залежить ефективна тривала діяльність будь якого підприємства на ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженнями управління фінансовими результатами підприємств займалися науковці: А. Бакурова, А. Діденко [1]; О. Мелень, О. Майструк [4], О. Назаренко, Р. Лукаш [6], О. Томчук, В. Томчук

[7] й ін. Методичні підходи до аналізу фінансових результатів розглянуті в працях Ж. Кононенко, О. Песцова-Світалка, В. Петренко [3], І. Нагорна, В. Бондаренко [5], Н. Струк, Ю. Муц [5]. Питанням оцінки та прогнозування величини фінансових результатів підприємства присвячені праці таких авторів: О. Артюх-Пасюта, А. Мілька [2], А. Глущенко [2], Ю. Швець [8] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із чисельними науковими розробками під впливом трансформації зовнішніх і внутрішніх умов функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання у сучасних умовах питання управління фінансовими результатами потребує подальшого дослідження. Зокрема, особливої уваги заслуговує потреба впровадження вітчизняними підприємствами науково та методично обґрунтованої політики управління фінансовими результатами, що сприятиме забезпеченню стабільного фінансового стану та дозволить виявити резерви розвитку суб'єкту господарювання в умовах зростаючої невизначеності. У контексті цього визначимо наступні наукові завдання: проаналізувати наукові праці українських та зарубіжних дослідників та фахівців щодо вивчення методів, прийомів аналізу фінансових результатів; визначити основні комплексні заходи щодо забезпечення, формування фінансових результатів організацій в Україні; провести дослідження основних методів планування фінансових результатів. Для вирішення поставлених завдань було використано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, індукція, аналогія, системний підхід.

Метою статті є удосконалення системи управління фінансовими результатами вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий результат – це виражений в грошовій формі економічний підсумок господарської діяльності організації в цілому та її окремих підрозділів; зростання або зменшення вартості власного капіталу організації, який виник у процесі її підприємницької діяльності за звітний період [2].

В бухгалтерському обліку фінансовий результат визначають шляхом підрахунку та балансування всього прибутку та збитку за звітний період. Практичний інтерес даної теми обґрунтовано ефективною системою управління фінансовими результатами – це один з факторів, який визначає перспективи розвитку організації, її майбутню інвестиційну привабливість, кредитоздатність та у підсумку ринкову вартість. Якісна система управління фінансовими результатами є фундаментальною основою для забезпечення стійкого зростання господарюючого суб'єкта [4].

Вивчення різних методів, прийомів аналізу фінансових результатів, їх застосування в умовах сучасної ринкової економіки – новий та перспективний напрям економічних досліджень. В умовах централізованого управління, відсутність ринкових механізмів та відносної відокремленості української економіки від світового господарства розробка методів, прийомів аналізу фінансових результатів не уявляла практичного інтересу. Недолік практичного досвіду використання типових для світового господарства методів регулювання фінансових результатів відображається на коректності рішень, які приймаються, що, безсумнівно, стримує розвиток економічного потенціалу як окремих організацій, так і економіки країни в цілому. Глобалізація світового ринкового господарства, з однієї сторони, забезпечує

більш інтенсивне зростання, високу прибутковість інвестицій, з іншої – привносить додаткові ризики в здійснення господарської діяльності, реалізацію інвестиційних та інноваційних проєктів. При переході української економіки до ринку та її більш повної інтеграції до системи світового господарства практично непридатність багатьох раніше розроблених методів регулювання фінансових результатів створила серйозну потребу у вивченні досвіду зарубіжних країн, розробці нових підходів та методик фінансового аналізу.

Розробка комплексу заходів щодо забезпечення, формування фінансових результатів у необхідному обсязі та у відповідності з метою та задачами розвитку підприємства передбачає процес планування фінансових результатів.

Основні форми управління фінансовими результатами організації представлено на рис. 1.

За основу для розробки поточних планів формування та використання прибутку обирається рік з розбивкою за кварталами. У ході планування формування маржинального валового та чистого прибутку застосовуються різні методи, основні з яких відображені на рисунку 2.

Узагальнююча оцінка діяльності організації дається на підставі таких фінансових показників, як прибуток – абсолютний показник та рентабельність – відносний показник.

Прибуток та рентабельність відображають ефективність процесу виробництва. Прибуток – це, з однієї сторони, основне джерело фінансування діяльності організацій, а з іншої – джерело доходів бюджетів різних рівнів. Аналіз формування, розподілу та використання прибутку складається з наступних етапів:

- аналізується бухгалтерський прибуток (збиток) за складом та динаміці;
- проводиться факторний аналіз прибутку (збитку) від продажу;

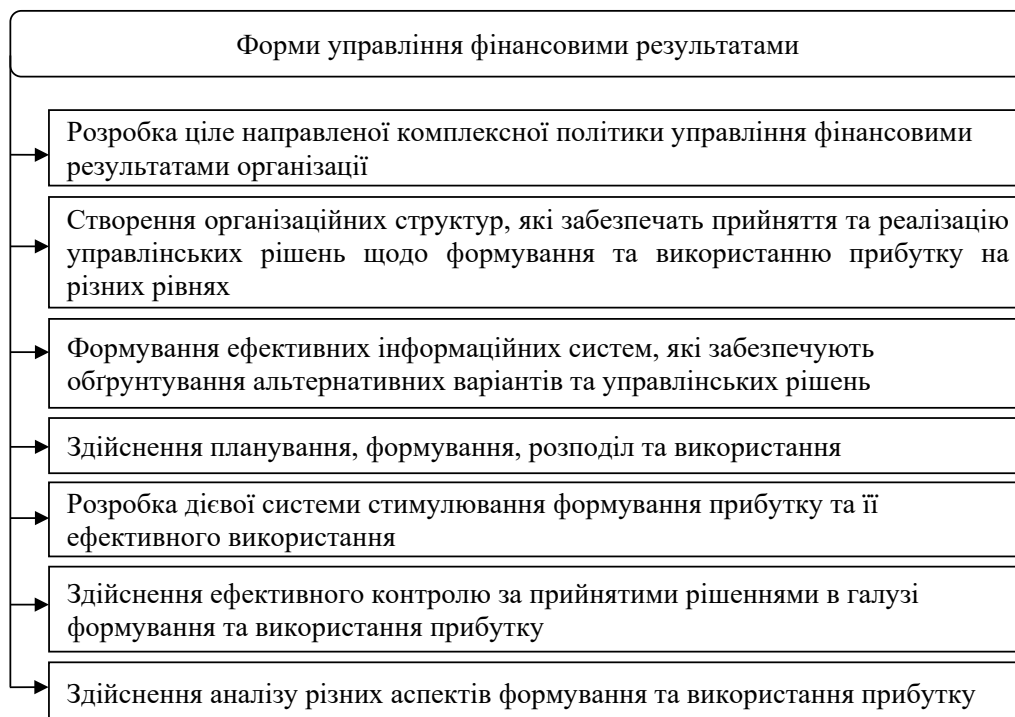


Рис. 1. Склад основних форм управління фінансовими результатами організації

Джерело: розроблено авторами

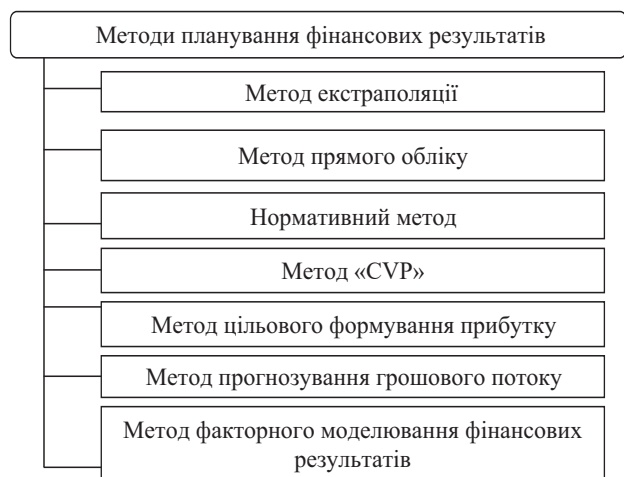


Рис. 2. Основні методи планування фінансових результатів

Джерело: розроблено авторами

- аналізуються причини відхилення за такими складовими прибутку, як відмотки отримання та сплати, інші операційні доходи та витрати тощо;
- аналізується формування чистого прибутку (збитку) та вплив податкових регуляторів та податку на прибуток, сум штрафних санкцій за розрахунками з бюджетом;
- аналізується використання прибутку на капіталізацію та споживання;
- надається оцінка ефективності розподілу прибутку на капіталізацію та споживання;
- розроблюється пропозиції до складання фінансового плану.

Вивчення динаміки фінансових результатів за складовими бухгалтерського обліку дозволить вирішити ряд задач [3]:

- оцінити конкурентні позиції організації: зростання прибутку від продажів, що свідчить про підвищення конкурентоздатності організації та її продукції;

- оцінити стратегію управління активами організації: зниження прибутку від продажів при одночасному збільшенні операційних доходів може означати скорочення основного виду діяльності поряд зі збільшенням операцій, пов'язаних з передачею майна в оренду або продажів активів;

- дати оцінку «якості» господарсько-правової роботи в організації: наприклад, збільшення позареалізованих доходів сигналізує про високу якість претензійної роботи або про стягнення дебіторської заборгованості, раніше визнаною безнадійною.

Рентабельність є відносним показником, який характеризує розмір прибутку на гривню використаних ресурсів. Оскільки рентабельність є загальним показником, що характеризує ефективність функціонування організації, постає задача визначення впливу на цей показник факторів, які відображають кількісні та якісні характеристики діяльності організації. Практика аналітичної діяльності виокремила ряд моделей, які дозволяють проводити такий аналіз.

Рентабельність власного капіталу – найбільш важливий показник, оскільки він характеризує різні сторони діяльності комерційної організації. Наведемо моделі рентабельності в яких застосовується цей показник (формула 1):

$$R_A = \frac{\frac{\Pi}{A}}{\frac{N}{A}} = \frac{\Pi/N}{A/N} = \frac{\Pi/N}{\frac{A}{N} \times \frac{CK}{A}} = \frac{\Pi/N}{\frac{A}{CKN} \times \frac{CK}{N}} = \frac{\Pi}{N} \times \frac{CK}{A} \times \frac{N}{CK} = X_1 X_2 X_3, \quad (1)$$

де $\frac{\Pi}{N}$ – рентабельність продажів;

$\frac{CK}{A}$ – коефіцієнт незалежності (автономії) або частка власного капіталу в загальній вартості активів організації;

$\frac{N}{CK}$ – оборотність власного капіталу організації (власний капітал – розд. III пасиву «Капітал та резерви»).

У наведеній моделі рентабельність активів прямо пропорційна рентабельності продажів, коефіцієнту автономії та оборотності власного капіталу.

Модель, яка характеризує ефективність використання власного капіталу, можна також представити (формула 2):

$$R_{CK} = \frac{\frac{\Pi}{CK}}{\frac{N}{A}} = \frac{\frac{\Pi}{N}}{\frac{CK}{A}} = R_{np} \frac{N}{CK} \times \frac{A}{A} = R_{np} \frac{N_p}{A} \frac{A}{K_c} = R_{np} \frac{N_p}{A} \frac{CK + 3K}{CK} = R_{np} \frac{N}{A} \left(1 + \frac{3K}{CK} \right), \quad (2)$$

де R_{np} – рентабельність продажів;

$\frac{N}{A}$ – оборотність майна організації;

$1 + \frac{3K}{CK}$ – показник фінансової залежності, який визначає структурний капітал;

$\frac{3K}{CK}$ – плече фінансового важеля.

Показник $(CK + 3K)$ дорівнює валюті пасивів організації (B_n), так як $B_a = A$, то $CK + 3K = A$.

Рентабельність власного капіталу можна підвищити, використовуючи позикові кошти. Фактори, які впливають на рентабельність власного капіталу, наведено на рис. 3.

Для оцінки ефективності використання організації позикових коштів використовують поняття «ефект фінансового важеля» [наприклад, 7; 8; 9]. Однак ефект фінансового важеля розглядається в багатьох дослідженнях як окрема категорія без ув'язки зі змінами рентабельності власного капіталу.

При залученні позикових коштів прибуток до оподаткування зменшується за рахунок включення відсотків за їх використання в склад розходів [5].

Відповідно, зменшується величина податку на прибуток, рентабельність власного капіталу зростає, тобто не дивлячись на платність за використання позикових коштів, збільшується рентабельність власних коштів (формули 3–6):

$$R_{CK} = (R_e + EФВ)(1 - H); \quad (3)$$

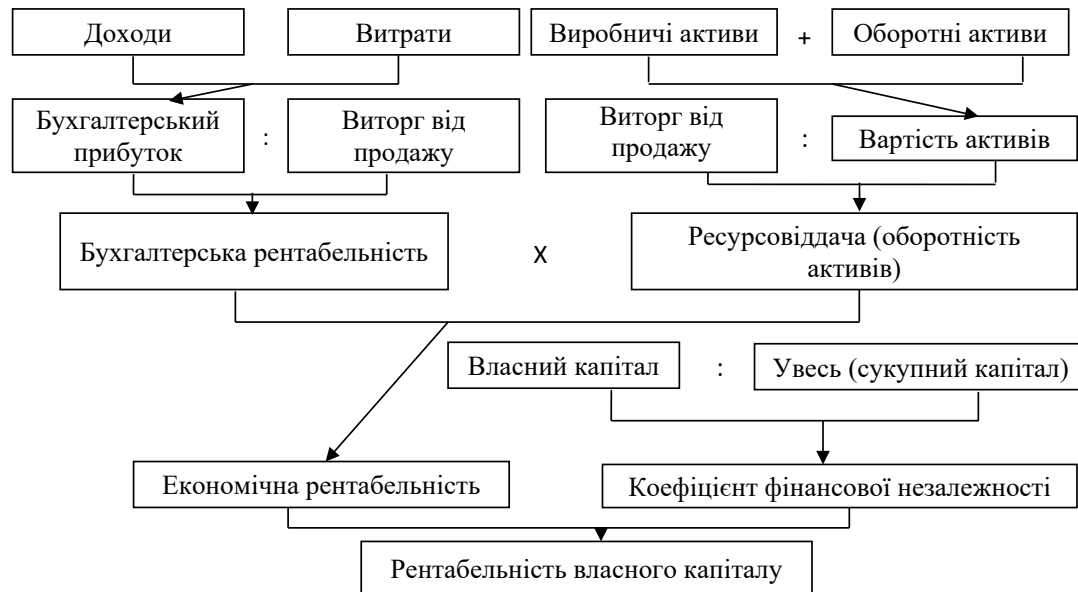


Рис. 3. Вплив факторів на рентабельність власного капіталу

Джерело: розроблено авторами

$$ЕФВ = (R_e - K_p) \frac{ЗК}{ВК}; \quad (4)$$

$$\text{тоді } R_{СК} = \left[R_e + (R_e - K_p) \times \frac{ЗК}{ВК} \right] (1 - H), \quad (5)$$

де $R_{СК}$ – рентабельність власного капіталу;
 ЕФВ – ефект фінансового важеля;
 H – ставка податку на прибуток;
 R_e – рентабельність економічна;
 K_p – відсоткова ставка платежів за використання позиковими джерелами фінансування;
 $ЗК$ – сума за позиковими джерелами фінансування;
 $ВК$ – власний капітал.

$$R_e = \frac{П_e}{A}, \quad (6)$$

де $П_e$ – прибуток економічний (прибуток до сплати податку та відсотків за використання позикових джерел фінансування, включаючи відсотки по корпоративній облігаціям та привілейованим акціям);
 A – активи організації.

Найбільш дискусійним з наведених показників є «прибуток економічний». Розглянемо підходи до його визначення [1; 6; 10; 11].

Одні науковці виходять з передумови, що прибуток потрібен для трьох цілей: 1) обчислення податків; 2) захисту кредиторів; 3) вибору розумної інвестиційної політики. Виходячи з цих цілей, розрізняють прибуток бухгалтерський як результат реалізації товарів та послуг та економічний як результат «роботи» капіталу.

На думку інших дослідників, зв'язок між бухгалтерським та економічним прибутком (формула 7) можна визначити наступним чином:

$$P_e = P_{бух} + \Delta A_N^{позареаліз} - \Delta A_{N-1}^{позареаліз} \Delta A_{N+1}^{позареаліз}, \quad (7)$$

де P_e – економічний прибуток;
 $P_{бух}$ – бухгалтерський прибуток;
 $\Delta A_N^{позареаліз}$ – позареалізаційні зміни вартості (оцінки) активів протягом звітного періоду;

$\Delta A_{N-1}^{позареаліз}$ – позареалізаційні зміни вартості (оцінки) активів у попередні (минулі) звітні періоди;

$\Delta A_{N+1}^{позареаліз}$ – поза реалізовані зміни вартості (оцінки) активів у майбутньому (майбутні) звітні періоди.

Отже, економічний прибуток – це потенційна ринкова ціна за надані послуги, відсоток, який сплачено на позиковий капітал, та потенційний відсоток, інвестиційний в організацію.

Для визначення показників «економічний прибуток» та «бухгалтерський прибуток» часто на практиці використовують одну й ту ж стр. 140 «Прибуток (збиток) до оподаткування» форми № 2 «Звіт про прибутки та збитки». Однак ця строчка являє собою показник, який відображає бухгалтерський прибуток (збиток), розрахований у відповідності з українськими стандартами бухгалтерського обліку. Значення цієї строки представляє собою фінансовий результат діяльності організації – суму прибутку (збитку) від реалізації продукції (робіт, послуг) та доходів від операційних та позареалізаційних операцій, зменшення на суму витрат за цими операціями.

Інші автори вважають, що економічний прибуток прирівнюється до показнику чистого прибутку – стр. 2000 «Чистий прибуток» форми № 2 «Звіт про прибутки та збитки».

Згідно параграфам 275, 277 торговельного кодексу Німеччини фінансовий результат включає в себе, з однієї сторони, доходи від частки участі (наприклад, дивіденди, частка у прибутку товариства), доходи від інших цінних паперів та від надання довгострокових кадетів (наприклад відсотки, дивіденди з акцій та цінних паперів, які приносять твердий відсоток, займи), а також відповідні витрати, амортизаційні відрахування на фінансові вклади та цінні папери оборотного капіталу. З іншого боку, складові частини фінансового результату є сума сплачених відсотків, в яку входять відсотки і аналогічні доходи (наприклад, відсотки на вклади до кредитних установах, вимогам тощо), а також відсотки та аналогічні витрати (наприклад, відсотки за кредитами, боргові зобов'язання, займи).

Вищеперераховані залежності показують, що зростання рентабельності власного капіталу відбуваються за рахунок таких основних складових [7; 8; 9]:

1. *Податкового коректора*. Показує ступінь виявлення ефекту фінансового важеля при різних рівнях оподаткування прибутку. Податковий коректор надає тим більший вплив, ніж більше витрат на використання позикових коштів включено до витрат, які формують оподаткований прибуток. В інших випадках податковий коректор не залежить від діяльності організації, так як ставка податку на прибуток встановлюється законодавством. Податковий коректор може використовуватися для управління рентабельності власного капіталу, якщо за різними видами організації встановлені диференційовані ставки податку на прибуток або в інших аналогічних випадках;

2. *Диференціал фінансового важеля*. Характеризує різницю між економічною рентабельністю та середнім розміром відсоткової ставки платежів за використання позикових джерел фінансування. Головною умовою є формулює зростання рентабельності власного капіталу. Для цього необхідно, щоб економічна рентабельність перевищувала відсоткову ставку платежів за використання позиковими джерелами фінансування.

Якщо зіставити розмір облікової ставки НБУ та частку збиткових підприємств, тоді стане зрозумілим, що без прийняття спеціальних державних заходів щодо надання кредитів для підтримки інвестиційної активності організацій користуватися запозиченими коштами недоцільно;

3. *Фінансовий важіль* $\left(\frac{3K}{СК}\right)$. Відображає суму, отриману за запозиченими джерелами фінансування у розрахунку на одиницю власного капіталу.

Фінансовий важіль змінює ефект, які отримуються за рахунок відповідного диференціалу, підвищуючи або знижуючи рентабельність власного капіталу.

Запозичені кошти, виступаючи стимуляторами розвитку виробництва, підвищують фінансовий ризик, тому значення, які рекомендуються коефіцієнта фінансової незалежності менш 0,5, так як він дорівнює $\left(1 - \frac{3K}{СК}\right)$.

Розглянуті підходи до формування, розподілу та аналізу таких показників, як прибуток та рентабельність, дозволяють управляти діяльністю організації з метою максимізації фінансових результатів.

Висновки з проведеного дослідження. Діяльність будь-якого господарюючого суб'єкта визначається показниками фінансових результатів. Фінансовим результатом діяльності організації є прибуток, який забезпечує потреби самого підприємства та держави в цілому. Повна самостійність підприємства передбачає й повну відповідальність за результати господарюючої діяльності перед власниками, акціонерами, працівниками, кредиторами тощо. Відомо, що без отримання прибутку підприємство не може розвиватися в ринковій економіці, за винятком організацій, які фінансуються державою або з інших джерел, не пов'язаних із комерційною діяльністю. Тому задача поліпшення управління фінансовим результатом є завжди актуальною для господарюючих суб'єктів. Оцінка, аналіз, планування, прогнозування показників, що відображають фінансові результати, дозволяє виявити резерви поліпшення фінансового стану та зростання прибутку суб'єктів господарювання на основі прийняття економічно обґрунтованих рішень.

Список використаних джерел:

1. Бакурова А.В., Діденко А.В. Інформаційна прозорість фінансово-ринкового стану приватних закладів освіти. *Інтелект XXI*. 2020. Випуск 6. С 147–151.
2. Глущенко А.М. Прогнозування фінансових результатів діяльності металургійних підприємств. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/209.pdf (дата звернення: 02.04.2024).
3. Кононенко Ж.А., Песцова-Світалка О.С., Петренко В.О. Прогнозування фінансових результатів як елемент планування розвитку діяльності підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 36. С. 171–177. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/29.pdf. (дата звернення: 10.04.2024).
4. Мельник О.В., Майструк О.Д. Дослідження та аналіз проблемних питань організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/231.pdf. (дата звернення: 10.04.2024).
5. Нагорна І.В., Бондаренко В.О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf (дата звернення: 01.04.2024).
6. Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19–25. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2018/5.pdf. (дата звернення: 05.04.2024).
7. Томчук О.Ф., Томчук В.В. Роль звіту про фінансові результати в інформаційному забезпеченні аналізу фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. №17. С. 462–470. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/76.pdf. (дата звернення: 05.04.2024).
8. Швець Ю. О. Прогнозування показників фінансового стану як елемент управління операційною діяльністю підприємств машинобудування у кризових умовах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 42. С. 89–94. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/42-2020/18.pdf>. (дата звернення: 11.04.2024).
9. Ломачинська І.А. Механізм управління фінансами підприємств в умовах трансформації економіки : монографія. Одеса : Астропринт, 2011. 280 с.
10. Вороніна В.Л. Прибуток як найважливіша облікова категорія. *Проблеми і перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки*: монографія / за заг. ред. проф. Вериги Ю.А., доц. Ночовної Ю.О. Полтава : ПУЕТ, 2014. С. 16–24.
11. Степаненко О.І. Дефініція категорії «прибуток»: науковий аспект. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Вип. 1(87). С. 89–96.

References:

1. Bakurova A.V., Didenko A.V. (2020) Informacijna prozoristj finansovo-rynkovogho stanu pryvatnykh zakladiv osvity [Information transparency of the financial and market status of private educational institutions]. *Intelekt XXI*, vol. 6, pp. 147–151 (in Ukrainian)
2. Glushchenko A.M. (2018) Prohnozuvannia finansovykh rezultativ diialnosti metalurhiinykh pidprijemstv [Forecasting the financial performance of metallurgical enterprises]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 19. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/209.pdf (accessed April 2, 2024). (in Ukrainian)

3. Kononenko Zh., Pestsova-Svitalka O., Petrenko V. (2019) Prohnozuvannia finansovykh rezultativ yak element planuvannia rozvytku diialnosti pidpryemstva [Forecasting financial results as an element of enterprise development planning]. *Infrastruktura rynku*, no. 36, pp. 171–177. Available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/29.pdf (accessed April 10, 2024). (in Ukrainian)
4. Melen E.V., Maistruk O.D. (2017) Doslidzhennia ta analiz problemnykh pytan orhanizatsii obliku finansovykh rezultativ [Study and analysis of problems of the organization of accounting financial results]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 13. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/231.pdf (accessed April 10, 2024). (in Ukrainian)
5. Nagorna I., Bondarenko V. (2021) Oblik i analiz finansovoho rezultatu v systemi upravlinnia pidpryemstvom [Accounting and analysis of the financial result in the enterprise management system]. *Efektivna ekonomika*, no. 11. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf (accessed April 1, 2024). (in Ukrainian)
6. Nazarenko O., Lukash R. (2018) Finansovi rezultaty: sutnist ta osoblyvosti orhanizatsii bukhhalterskoho obliku [Financial results: the essence and features of the of accounting organization]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 22, pp. 19–25. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2018/5.pdf (accessed April 5, 2024). (in Ukrainian)
7. Tomchuk O.F., Tomchuk V.V. (2018) Rol zvitu pro finansovi rezultaty v informatsiinomu zabezpechenni analizu finansovoho stanu pidpryemstva [The role of profit and loss statement for the information support of the financial analysis of the enterprise]. *Infrastruktura rynku*, no. 17, pp. 462–470. Available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/76.pdf (accessed April 5, 2024). (in Ukrainian)
8. Shvets Yu. (2020) Prohnozuvannia pokaznykiv finansovoho stanu yak element upravlinnia operatsiinou diialnistiu pidpryemstv mashynobuduvannia u kryzovykh umovakh [Forecasting financial condition indicators as an element of managing operational activity of machine-building enterprises in crisis conditions]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, no. 42, pp. 89–94. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/42-2020/18.pdf> (accessed April 11, 2024). (in Ukrainian)
9. Lomachynska I.A. (2011) Mekhanizm upravlinnya finansamy pidpryemstv v umovakh transformatsiyi ekonomiky – The mechanism of managing the finances of enterprises in the conditions of the transformation of the economy: a monograph. Odesa: Astroprint. (in Ukrainian)
10. Voronina V.L. (2014) Prybutok yak nayvazhlyvisha oblikova katehoriya [Profit as the most important accounting category]. *Problemy i perspektyvy rozvytku bukhhalters'koho obliku, analizu ta kontrolyu v umovakh hlobalizatsiyi ekonomiky – Problems and prospects of the development of accounting, analysis and control in the conditions of globalization of the economy*. Poltava: PUET. (in Ukrainian)
11. Stepanenko O.I. (2022) Definiitsiya katehoriyi “prybutok”: naukovyy aspekt [Definition of the category “profit”: scientific aspect]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, issue 1(87), pp. 89–96. (in Ukrainian)

Yukhnovska Yulia

Volyk Natalia

Ryzhenko Oleksii

Municipal Institution of Higher Education
“Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy”
of Zaporizhzhia Regional Council

MANAGEMENT OF FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

Summary

The article discusses the topical issue of managing financial results in the conditions of a market economy. The article analyzes the scientific works of Ukrainian and foreign researchers and specialists on the study of methods and techniques for analyzing financial results; the main complex measures for ensuring and forming the financial results of organizations in Ukraine are defined; a study of the main methods of planning financial results was carried out. The article states that the study of the dynamics of financial results according to the components of accounting will solve a number of problems: evaluate the competitive position of the organization; the growth of profit from sales, which indicates an increase in the competitiveness of the organization and its products; evaluate the organization's asset management strategy: a decrease in profit from sales while increasing operating income may mean a reduction in the main type of activity along with an increase in operations related to the transfer of property for lease or asset sales; give an assessment of the “quality” of economic and legal work in the organization: for example, an increase in unrealized income signals the high quality of claims work or the collection of receivables previously recognized as hopeless. It was determined that a general assessment of the organization's activity is given on the basis of such financial indicators as profit – an absolute indicator and profitability – a relative indicator. It was determined that the concept of “financial leverage effect” is used to assess the effectiveness of the organization's use of loan funds. When borrowing funds, profit before taxation is reduced due to the inclusion of interest for their use in the composition of expenses. The main component dependencies are analyzed, which reflect the increase in the return on equity due to the tax corrector, the differentiation of financial leverage and financial leverage. Approaches to the formation, distribution and analysis of such indicators as profit and profitability have been considered, allowing to manage the activities of the organization in order to maximize financial results. The concept of profit, which needs three goals, has been studied: 1) tax calculation; 2) creditor protection; 3) choosing a reasonable investment policy. It is determined that the return on equity can be increased by using borrowed funds and the factors that affect the return on equity are determined.

Keywords: financial results, enterprise, financial leverage, asset management, profitability, profit.